STUDIJSKA BIBLIOTEKA

LJUBLJANA

Št. 6 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) V Trstu, v soboto 7. januarja, 1928. - Leto VI. Posamezna številka 30 cent. Letnik LIII

EDINOST

List izhaja vsaki dan zjutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.—, pol leta L 38.—, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. — Posamezne [illegible] velike 20 st. — Oglasnina za 1 mm pasoina v širokosti 1 kolone (56 mm) trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahvale, posiana [illegible] L 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.—, Oglasi na prvi strani L 2.—

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20, Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinosti». Podurednistvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Racijonalizacija v poljedelstvu

Različni so vzroki, da se ni mogla razviti racijonalizacija v poljedelstvu v isti meri kot pri drugih gospodarskih stanovih. Poljedelstvo je razpršeno v nebroj malih podjetij, katerih voditelji ne samo nimajo dosti zmisla za novotarije napredka, ampak so tudi po svoji naravi takorekoč nazadnjaški in se z vso silo oklepajo starih podedovanih običajev. Uspehi v racijonalizaciji se pa dajo doseči le v velikih podjetjih. Najglavnejši predpogoji torej manjkajo in odtod tisto nazadnjaštvo evropskega poljedelstva napram ameriškemu, kjer so farmerji v gospodarskem oziru na dosti višji stopnji in kjer tudi številna veleposestva — srednja velikost ameriških farmov je 57 ha — nudijo možnost racijonalnega gospodarjenja s stroji. Danes čuti evropsko poljedelstvo vedno težje prekomorsko konkurenco. Mali kmet more pri nas za silo izhajati le zato, ker obdeluje svojo zemljo sam s svojo družino in se omeji na zadovoljitev le tistih najnujnejših potreb, katerih zadovoljitev mu je iz danih dohodkov sploh mogoča. Ako bi pa hotel voditi račune bolj ekonomsko natančno, ako bi najel za obdelovanje zemlje tuje delovne moči ali hotel vračunati sebi za svoje dele običajno plačo, bi kmalu našel, da bi ne mogel izhajati. Radi tega večno pomanjkanje denarja pri kmetih in pritisk javnih dajatev, katere mora mali kmet vedno težje občutiti kot vsak drugi stan.

Vedno glasneje se čuti v vsej Evropi potreba po znanstveni racijonalizaciji v poljedelstvu. V praksi naleta njena izvedba na skoro nepremostljive ovire v konservativnosti kmetskega prebivalstva. Navadna propaganda ne pomaga tu nič, treba je, da vidi kmet z lastnimi očmi uspehe pri sosedu, da se prepriča o vrednosti novotarije. Napredovanje pri poljedelstvu gre radi tega jako počasi naprej in smo danes pri nas le malo naprednejši kot kmetje za časa Rimljanov. Poglejmo si pa na drugi strani napredek v tehniki, prometu, trgovini od Rimljanov do naše dobe!

Znanstvena racionalizacija v poljedelstvu je pridobila tal le v neznatnem obsegu in to pravzaprav le potom organizacij za razpečavanje nekaterih kmetskih pridelkov, kot so to naše mlekarske zadruge za maslo in sir. Danes nam mora biti jasno, da se da kmetijstvo pri nas, kjer imamo v pretežnosti le majhna posestva, racionalizirati le potom zadružništva. Zadružništvo je najprej v stanju prepričati navadnega kmetskega moža o umestnosti in koristnosti novih uvedb, ono more najlažje prinesti novi duh časa v skrite zagorske kraje, kar smo mogli deloma že tuintam opaziti. Vprašanje racionalizacije pri poljedestvu se torej pravzaprav omejuje na zadružništvo, ali to vsaj pri nas.

Zadružništvo je ne samo pri nas, ampak tudi drugod, kjer je dobro organizirano, želo najboljše uspehe kot trgovski aparat za unovčenje kmetijskih pridelkov po ugodni ceni. Zadružniška organizacija ustvari za svoj delokrog, navadno eno pokrajino, gotov tip blaga, predpiše vsem organiziranim producentom natančno kakovost in obliko za na prodaj postavljeno blago; na pr. za maslo se navadno zahteva, da ne sme vsebovati manj nego 82% maščobe. Tak tip blaga, za katerega kakovost svečano jamči zadružništvo, najde vedno več zaupanja pri kupcih kot drugo blago brez znamke in doseže često tudi višje cene. Predvsem pa se ne porajajo težkoče pri razprodaji. — Naše zadružništvo si je moglo do sedaj ustvariti gotov tip za maslo, in moremo lahko opažati, da ima na trgu že neko prednost pred drugimi proveniencami. Glede trgovskega sira, ki ima v resnici neopravičeno nizke cene, smo pa, kot se je že stokrat priznalo, dosti nazaj. Za sir bi se moralo z ustvaritvijo posebnega tipa doseči 40—50% višje cene kot danes.

Povsod drugod pa izven mlekarstva si še nismo ustvarili nekaj lastnega. Morali bi imeti lastni enotni tip za vino; ravno tako bi tudi morali negovati danes že precej razvito sadjerejo in predvsem si ustvariti tudi tukaj lepe tipe. Naše podnebje je brezdvomno jako ugodno za sadjerejo in mislim, da bi umno sadjarstvo, pri katerem pride ravno inteligenca prebivalstva bolj do veljave kot v drugih kmetskih panogah, moglo prinesti neverjetnih dohodkov in novega blagostanja posebno v kraje okoli Gorice. Moralo bi se pa iti pred vsem smotreno na delo, uvesti samo najbolj cenjene vrste sadja in mu tako priboriti ime. Sadje, ki ima ime, kot kanadsko ali tirolsko, je še enkrat tako drago kot drugo sadje brez imena.

Gotovo je še dosti drugih načinov, kako odpomoči danemu gospodarskemu položaju naše dežele, kateri pa spadajo bolj v okvir strokovnih poljedelskih listov kot v naš dnevnik. Na splošno se pa da postaviti načelo, da je priporočljivo negovati bolj kot do danes vse one panoge, katere dajo kmetu pridelke za prodaj, kajti vedno višje so denarne potrebe in tudi le ako bo spet tekel denar tudi pri kmetu, bo mogoče resno misliti na stalno napredovanje. Za vse pridelke, kateri se postavijo na prodaj, je pa potrebna ustvaritev tipov, da najdejo boljši trg in ugodno ceno. To doseže kmetovalstvo pa najlažje potom zadružništva.

Uvedenje poljedelskih strojev kot v Ameriki si pa pri nas ni mogoče lahko zamisliti. Naša mala posestva in tudi zadružništvo niso za to pripravna. Primanjkovalo bi nam danes tudi kapitala za njihovo nabavo, če računamo, da je v Nemčiji na vsak ha zemlje povprečno za 1000 lir poljedelskih strojev v obratu. Intenzivno obdelovana veleposestva pridejo tudi na 3000 lir in več strojev na ha. Pri tem pa naravno ni rečeno, da se naloženi kapital ne izplača, marveč je danes obdelovanje zemlje s stroje neobhodno potrebno tam, kjer se dela vse z najetimi delavskimi močmi.

Državni svet za raziskovanja

Okrožnica on. Mussolinija o novih smernicah sveta

RIM, 6. Načelnik vlade je poslal dne 1. januarja predsedniku državnega sveta za raziskovanja sen. Viljemu Marconiju poslanico, v kateri je določil nekatere osnovne smernice, katerih se bo moral držati pri svojem delovanju državni svet.

«Potreba ureditve znanstvenega raziskovanja,» pravi poslanica, «od katerega je sedaj v tako veliki meri odvisen tehnični in gospodarski napredek države, mi je narekovala misel o ustanovitvi organa, ki naj bi bil dobro opremljen pri izpolnjevanju te velike državne naloge.

«Genialne iznajdbe se rodijo skoro vedno v možganih posameznikov, toda edino le vztrajno delo potrpežljivih raziskovalcev, opremljenih z velikimi in pripravnimi sredstvi, jih lahko uspešno razvije in izkoristi. Države, kakršna je naša, ki je uboga na surovinah in gosto obljudena, čutijo absolutno potrebo stroge organizacije, da lahko hitro rešijo težka vprašanja in preprečijo nepotrebno trošenje energije, denarja in časa.

«To nalogo, polno odgovornosti, sem poveril državnemu svetu za raziskovanja, ki bo pri svojem težkem delu lahko vedno računal na mojo pomoč. V to svrho hočem določiti nekatere osnovne smernice, po katerih se bodo morali ravnati svet in vsa bitja, ki bodo z njim sodelovala.»

Nato navaja poslanica posamezne osnovne smernice, med katerimi so ustanovitev raziskovalnih laboratorijev; imenovanje italijanskih zastopništev pri tehničnih in znanstvenih sestankih, ki bodo sklicani izključno le od predsednika vlade na predlog sveta; določila o mednarodnih znanstvenih kongresih, ki se ne bodo smeli vršiti v državi brez predhodnega dovoljenja načelnika vlade; sestava italijanske znanstveno-tehnične bibliografije in poskrbovanje podatkov ter informacij za državne urade o tehničnem in znanstvenem napredku, ki se doseže v gotovih strokah.

«V trdnem prepričanju in uverjenju,» se okrožnica zaključuje, «da bo državni svet za raziskovanja na vsej črti rešil poverjeno mu nalogo, pošiljam vam, g. predsednik in vodstvu sveta svoje pozdrave. — Mussolini.»

Državni svet za raziskovanja bo obstojal iz vodstva in deset odborov za važnejše znanstvene stroke. Na čelu vsakega odbora bo izvrševalni odbor, ki ga bodo tvorili predsednik in trije člani. Število članov v posameznih odborih bo različno in bo odvisno od važnosti znanstvene stroke s katero se bo moral odbor baviti. Poleg tega bo lahko vodstvo sveta predlagalo načelniku vlade ustanovitev posebnih komisij za proučevanje gotovih vprašanj. Dve taki komisiji sta bili že ustanovljeni, in sicer ena za prehrano, druga pa za umetna gnojila, ki bosta v najkrajšem času pričela s svojim delom.

Zavod za bližnji vzhod

«Praznovanje kruha»

RIM, 6. Davi je sprejel načelnik vlade ravnatelja italijanskega zavoda za bližnji vzhod (Opera Italiana pro Oriente) duhovnika Franca Gallonija, katerega sta spremljala on. Suardo in on. Turati. Po kratkem opisu uspehov, katere je dosegel zavod v Bolgariji, je zainteresiral ravnatelj zavoda načelnika vlade za «praznovanje kruha», predsednik vlade je sprejel pobudo ravnatelja z odobravanjem in je prevzel pokroviteljstvo nad praznovanjem, katerega praktična organizacija je bila poverjena on. Suardu in on. Turatiju. «Praznovanje kruha» se bo vršilo po vsej državi v dneh med oljčno nedeljo in velikim četrtkom. Iz dohodkov praznovanja bo črpal zavod sredstva za ustanovitev italijanske kmetijske šole v Bolgariji in za druge inicijative italijanskega prodiranja in ekspanzije na bližnji vzhod. Zavod za bližnji vzhod omejuje svoje delovanje zaenkrat na Bolgarijo, kjer je ustanovljena poleg drugih tudi srednja šola, ki se nahaja v novem poslopju, katerega je zgradil zavod v Sofiji. Pozneje namerava zavod razširiti svoje delovanje tudi na Turčijo.

Ponovno prepovedanje javnih denarnih zbirk

RIM, 6. Generalni tajnik fašistovske stranke on. Turati je ponovno opozoril pokrajinske tajnike na svojo nedavno razposlano okrožnico, s katero je bilo javno prepovedano zbiranje denarja. Če bi bila neobhodno potrebna kaka javna zbirka, morajo pokrajinski tajniki prej opozoriti generalno tajništvo, ki bo preskrbelo za javno dovoljenje in določilo pričetek in zaključek nabiranja. Pokrajinska tajništva morajo hraniti o vsaki zbirki, ki bo dovoljena, natančen in točen obračun, katerega bo o svojem času pregledalo generalno upravno tajništvo.

Posredovanje za javne gradnje nepotrebno

RIM, 6. Ker se mnogi pokrajinski tajniki obračajo s prošnjami na strankino vodstvo, naj posreduje za gradnjo javnih del v raznih pokrajinah, opozarja generalni tajnik, da so take prošnje docela nepotrebne, kajti minister za javna dela je natančno poučen o potrebah posameznih pokrajin, katere je že upošteval pri sestavi programa javnih del, ki bodo izvedena v raznih pokrajinah. Svojega programa pa ne namerava minister v nikakem slučaju spremeniti.

Ravnatelj družbe «Singer» pri načelniku vlade

RIM, 6. Danes je sprejel načelnik vlade tudi generalnega ravnatelja družbe «Singer» Viljema Evansa, ki mu je poročal o delovanju, katerega razvija družba v mejah države v zvezi z organizacijo «Dopolavoro» in potom svojih 5000 uradnikov, ki so vsi italijanske narodnosti. On. Mussolini je pokazal veliko zanimanje za poročilo družbinega ravnatelja, ki mu je ob slovesu izročil denarne darove, namenjene v dobrodelne svrhe.

Izdanje del on. Mussolinija

RIM, 6. Založniški zavod «Littorio» bo izdal v najkrajšem času zbirko člankov in spisov, katere je napisal on. Mussolini v dobi od leta 1914. do rimskega pohoda. Knjiga bo imela naslov: «Postanek in razvoj fašizma od intervencije do rimskega pohoda v zrcalu Mussolinijevih spisov». On. Turati je napisal zbirki predgovor, v katerem pojasnjuje razloge, ki so privedli do sestave in tiska tega dokumenta revolucije.

Dvoboj

BOLOGNA, 6. «Resto del Carlino» poroča, da sta se včeraj spopadla v dvoboju na sablje ravnatelj lista grof Cesarini Sforza in comm. Emilio Settimelli. Pri dvajsetem naskoku sta bila oba ranjena in zdravniki so razsodili, da mora dvoboj prenehati.

Nasprotnika se nista pobotala.

Romunski zunanji minister

prispel v San Remo

SAN REMO, 6. Danes predpoldne ob 9.50 se je pripeljal iz Genove v posebnem železniškem vozu romunski zunanji minister za zunanje zadeve Titulescu. Na postaji ga je pričakovala njegova žena, ki je že od novembra dalje nastanjena v hotelu «Miramar Palace». Minister, ki se je bil mudil že meseca novembra več tednov v San Remu, se je pred nedavnim rešil hude bolezni in si hoče sedaj odpočiti v našem mestu, kjer upa, da bo popolnoma okreval.

Odličnega gosta so pričakovali že včeraj, toda vlak, s katerim se je vozil, je obtičal radi visokega snega na romunski meji in je imel veliko zamudo. Ministra so hoteli pozdraviti na postaji v San Remu poteštat gr. uff. Agosti in zastopniki krajevnih oblastev, pa jim to ni bilo mogoče, ker je minister, utrujen od dolgega potovanja, še spal, ko je vlak privozil na kolodvor. Gospo Titulescu so takoj obvestili, da je minister potreben počitka. Njegov voz so spravili na stranske tračnice. Poteštat Agosti se je poklonil gospej Titulescovi in jo prosil, naj bi g. ministru tolmačila zadoščenje prebivalstva radi novega obiska zastopnika prijateljskega naroda.

Izjave grškega zun. ministra

o politiki atenske vlade

RIM, 5. Minister Mihalakopulos je podal nekemu italijanskemu časnikarju v Atenah nekatere izjave o odnošajih med Grčijo in Jugoslavijo, posebno z ozirom na vprašanje konvencij, ki jih je z Jugoslavijo sklenil bivši diktator Kondilis. Minister je dejal:

«Konvencije, ki jih je podpisala diktatorjeva vlada, smo morali zavrniti, Jugoslavija pa je vztrajala pri njih in naglašala, da ne vsebujejo nič takšnega, kar bi moglo škodovati Grčiji oziroma kršiti njeno suverenost. Grška vlada pa tudi ni mogla odnehati v tem pogledu.

«Oni, ki so prisostvovali poslednjim zasedanjem Družbe narodov in tudi zadnjemu zasedanju tekom septembra, so se lahko prepričali, da se je mednarodni položaj Grčije zelo izboljšal. Po posebni opori s strani Italije, je Grška zamogla dobiti precej glasov — izrazov simpatije — povodom glasovanja za volitve v Svet Družbe narodov, dasi ni uradno postavila svoje kandidature, kakor so to storile druge države. Grška si ne želi drugega nego mir. Radi tega noče sklepati dogovorov, ki bi se lahko smatrali za naperjene proti katerikoli državi, mali ali veliki. To sem že obrazložil,» je zaključil minister Mihalakopulos, «siru Austenu Chamberlainu, kakor tudi gospodoma Briandu in Mussoliniju.»

Priprave za razstavo v Tripolisu

TRIPOLIS, 6. Pod vodstvom fašistovskega političnega tajnika gen. Rava, se je sestal v Tripolisu pripravljalni odbor za razstavo, ki bo trajala dva meseca. Otvoritev razstave je bila določena na dan 15. februarja.

Krvav incident na meji

med poljsko in litovsko obmejno stražo

VARŠAVA, 6. Na poljsko-litovski meji se je danes pripetil nov incident. Prišlo je do spora med poljsko in litovsko obmejno stražo, tekom katerega je bil en litovski obmejni stražnik ranjen. Doslej še niso došla podrobnejša poročila o tem dogodku, do katerega je bajé prišlo po ostrem besednem sporu, ki je nastal med obema skupinama radi tega, ker so stražniki porušili in razbili neki obmejni napis.

General Sandino se ne bo udal

MEKSIKO, 6. Zastopnik generala Sandina v Meksiku dr. Zepeda, ki je obenem voditelj nikaraguanskih liberalov, je podal pomembno izjavo o vsebini pisma, ki ga je pisal general Sandino enemu izmed svojih prijateljev v Tegucigalpa. V tem pismu pravi nikaraguanski general med drugim: «Boril se bom, dokler bo utripalo moje srce. Nikaragua ne sme predstavljati deželo imperijalistov. V svojih skladiščih imam pet ton dinamita, ki ga bom v slučaju potrebe sam zapalil. Oni, ki bodo čuti eksplozijo, bodo vedeli, da je Sandino umrl, ker ni hotel dopustiti, da bi izdajalci in vpadniki omadeževali, kar je dobrega in lepega. Patriotom pa preostaja naloga, da sodijo.»

Zasedanje glavnega odbora

mednarodne dijaške konfederacije v Ljubljani

LJUBLJANA, 6. Z današnjim jutranjim brzovlakom iz Malage v Švici. Člani odbora mednarodne konfederacije dijakov, ki šteje nad pol milijona članov in predstavlja enotno organizacijo vsega dijaštva na svetu. Po prisrčnem sprejemu so se gostje odpeljali v Grand Hotel «Union» in popoldne so pričeli z delom. Ob 15.30 je predsednik dr. Maltini v dvorani «Jadran» otvoril konferenco z lepim pozdravnim nagovorom. V imenu jugoslovenskega dijaštva mu je odgovoril Živančević, častni predsednik odbora za zunanje zadeve organizacije «Pobratimstvo». Nato je bil določen dnevni red, ki obsega nadaljevanje razprave o mednarodnem sanatoriju in mednarodnih dijaških legitimacijah ter razpravo o delovnem programu dobora.

Jutri zvečer priredi mestna občina ljubljanska na čast gostom svečan banket. V nedeljo odpotujejo gostje v spremstvu jugoslovenskih dijakov na Bled.

Praznovanje pravoslavnih božičnih praznikov v Beogradu

BEOGRAD, 6. V Beogradu vlada danes povsem božično razpoloženje. Beograjčani so naravnost razposajeni in že opoldne je bilo opažati njihovo veliko veselje. Po praznikih se pričakuje v narodni skupščini živahno delo.

Eksplozija plina v Berlinu

16 človeških žrtev?

BERLIN, 5. Danes ponoči se je v vzhodnem delu mesta pripetila težka nesreča. V hladilnici neke klavnice so se vžgali amonijakovi plini. Glavna cev plinov se je takoj raznesla, ogenj se je hipoma razširil na velike množine plina, nastala je eksplozija. Podrla se je hladilnica in del bližnje stanovanjske hiše. Ognjegasci so prihiteli sicer takoj na pomoč. Bližnje rešilne postaje so odposlale na lice mesta vse svoje ambulance. Rešilna akcija pa je bila vsled teme — napeljava električne luči se je namreč povodom eksplozije pokvarila — zelo otežkočena.

Doslej je bilo med razvalinami najdenih šest človeških trupel in 18 ranjencev je bilo prepeljanih v bolnico. Z druge strani poročajo, da je pričakovati, da se nahaja pod kamenjem in podrtijami še sedem do 10 človeških žrtev.

«Berliner Tageblatt» pravi, da je eksplozija v klavnici bržkone v zvezi s stavkovnim gibanjem, ki se že delj časa opazuje med tamkajšnjimi uslužbenci.

Nova zarota proti romunski državni ustavi odkrita?

CARIGRAD, 6. List «Akaham» prinaša vest, da je bila odkrita nova zarota, ki je bila organizirana proti obstoječemu državnemu režimu na Romunskem in za povratek princa Karola na romunski prestol. Nadalje pravi turški list, da prispe v kratkem v Carigrad nekaj prijateljev bivšega romunskega prestolonaslednika, ki bodo tu izdali proglase na romunski narod. Najeto je bilo v Carigradu baje tudi že stanovanje, v katero se bo tekom dveh mesecev naselil princ Karol.

To vest lista Akaham pa so turški listi dementirali.

DNEVNE VESTI

Lakonična okrožnica

Načelnik vlade on. Mussolini je poslal včeraj vsem prefektom sledečo brzojavno okrožnico:

«Vsem prefektom kraljevine. — Opozarjam Vas na okrožnico iz lanskega leta, in sicer ne radi obhajanja spomina. **Mussolini.**»

Včeraj je namreč poteklo eno leto, odkar je bila objavljena znamenita okrožnica prefektom, v kateri je načelnik vlade orisal pomen in naloge prefektov ter zahtev, ki jih stavi do njih režim. Okrožnica je bila lansko leto objavljena v celoti tudi v «Edinosti».

Ali naj deca tudi čita časopise?

Javljajo iz Danske, da je tam v ljudski šoli obvezno čitanje časopisov, in sicer to v višjih razredih. Problem čitanja časopisov po nedorasli mladini ni nič prav novega ali celo modernega, ampak že stara reč. Nemci so propagirali čitanje časopisov in imajo tudi tak časopis. Po nekaterih šolah je moral učitelj razlagati članke in razjasnjevati neznane pojme. Poizkusi so se obnesli jako dobro. Deca je v doglednem času dobila pojem o življenju, ki je bilo do takrat njim nedostopno. Seznanili so se z najvažnejšimi pojmi politike, gospodarstva, znanosti in kulture. Uvajali so se v državljansko življenje in začeli razumevati pojem države, naroda, stranke. Istočasno so se seznanjali z najvažnejšimi ustanovami in njihovimi nalogami. Na njej dostopen način so obravnavali z učiteljem različne pojme življenskega boja.

Nastane vprašanje, ali ima zmisel ta novi predmet v ljudski šoli. Ako natančno premislimo, moramo priznati, da je način pravi prekoristen, seveda toliko časa, dokler se ne izrablja. Tudi ljudskošolska mladina ima pravico, do tega, da jo šola kolikor mogoče seznani v pravi luči z raznimi pojmi o državi in družbi.

Ne zadostuje samo, da zna pisati in čitati, znati mora tudi razumeti, kolikor je dostojno njeni mladosti to, kar čita. Počasi prodira duh mladine v politiko in gospodarstvo. Začenja se zgoda zanimati za probleme in se navdaja z borbo izkušenih mož a istočasno se pripravlja tudi ona za bodočo borbo in življenje in ne samo to. Ko fant ali dekle odraste šoli, po navadi malo čita, a še manj piše. Le skrajna sila jih privede do pisanja.

A o čitanju skoro ni govora. In zakaj to? Ako pogledamo stvar malo bliže, bomo videli, da igra odločilno vlogo pomankanje izobrazbe. Mladi fant in dekle nimata veselja do časopisov, ker jih ne razumeta, oziroma si ne znata tolmačiti snovi. Prečita kroniko in dovolj. O uvodnem članku ni govora. Zdi se jim predolg in pust. Pust radi tega ker jim je njega snov nedostopna. Nekateri bi radi čitali, a jih je sram in se jim zdi za malo, da bi izprašali, kaj pomeni to in ono. S tem nerazumevanjem, zgubi dekle in fant veselje do čitanja časopisov in jih ne čita tudi v starosti, oziroma čita jih jako redko. Moral pa bi biti v vsaki hiši časopis in morali bi čitati vsi, tudi otroci bi morali imeti kaj od tega. A v resnici kako je?

Koliko naše mladine ve, kaj je to monarhija, republika, revolucija, ter pojmi različnih svetovnih nazorov? A kaj še o Zvezi narodov! Da ne govorim o onih pojmih, katere imamo v domoznanstvu! Tudi mladina pa ima pravico spoznati način vladanja, tudi ona mora

spoznati politično borbo, da stopi v svet z odprtimi očmi in obdelanimi možgani in ne samo z znanjem pisanja in čitanja! Danska je upeljala že več novosti in so se obnesle.

Tudi ta novost oziroma praktična novost je upeljana in se experimentira na Danskem, da bo šla potem širom sveta in v vse kulturne države.

Tudi mi bi morali tu pa tam v naših listih razjasniti mladini različne pojme o družbi ter jo počasi uvajati v čitanje časopisov. Narodno življenje se danes ne meri več samo po količini uporabljenega mila, ampak tudi po čitanju časopisov in politični zrelosti in gospodarski orientaciji!

Emmyn.

Stalne cene

V zadnjem času so se po celi državi in po vseh pokrajinah Italije ustanovili takozvani medsindakalni odbori, katerih naloga je, uravnavati cene živilom. Delovanje teh sindakalnih odborov je stopilo nekaterim trgovcem precej na prste. To pa radi tega, ker se morajo sklepi medsindakalnega odbora, ki skuša doseči najnižje mogoče cene živilom v razprodaji, brezpogojno uveljavljati in se prestopki proti določbam omenjenega odbora strogo, da celo najstrožje kaznujejo. Gotovo je, da bo šlo stremljenje medsindakalnih odborov za tem, da postavijo stalne cene. Važnost teh stalnih cen je zelo velika, upoštevajo jo tudi oblastva, ker vedo in morajo vedeti, da so le stalne cene v korist splošnosti.

Kakšne so te stalne cene?

Stalna cena mora biti najnižja cena, ki je mogoča, ali drugače povedano ona, do katere je prišel prej kupec šele po dolgobesednem pogajanju s trgovcem, takozvanem «glihanju».

S stalnimi cenami se vsa špekulacije trgovcev in njih nepravičen dobiček neha.

S stalnimi cenami se bo predvsem zboljšala trgovina, ker se bo zbiralo po nizki ceni le najboljše blago.

Tudi nadzorstvena trgovska komisija bo imela, če se vpeljejo stalne cene, lažje delo. Naznanjala bo kratkomalo vsak poskus višanja cen od strani trgovcev, ki hočejo na ta način le pridobiti kar največ dobička.

Ko so vpeljane stalne cene, lahko kupuje vsak, tudi oni, ki nima talenta in sposobnosti za barantanje in «glihanje», vsaj v trgovini na drobno.

Končno pa je tudi jasno, da je v interesu trgovca, da daje blago po najnižji ceni, ker ima na ta način več odjemalcev in kupcev.

Iz tega vidimo, da je pravilno in pravično stremljenje postaviti stalne cene. Istotako je pa pravilno strogo postopanje politične oblasti napram nepoštenim trgovcem, ki včasih tako bogate na račun revnega kupovalca.

Do sedaj, ni bilo v zadnjem času veliko prestopkov v tem oziru, paziti pa morajo trgovci, da se drže predpisov in določb.

PROMOCIJA

29. decembra pr. l. je bil v Genovi promoviran za inženirja ladjedelništva naš rojak g. Drago Klun iz Trsta. Častitamo!

ZDRUŽITEV OBČIN.

S kr. odlokom od 15. decembra 1927. se združijo občine Čepovan, Trebuša in Lokovec v eno samo občino, ki se bo imenovala Čepovan.

Isto tako se združijo občine Št. Vid, Vrabče in Podraga v eno občino z imenom Št. Vid na Vipavskem.

Plačevanje sindikalnih prispevkov od strani trgovcev in obrtnikov.

Obsežna reforma sindakalnih organizacij le polagoma prehaja v realizacijo. Tako se tudi še išče najboljši način plačevanja sindakalnih prispevkov. Najbrže se bo ustalil način plačevanja potom davčnih izterjevalnic. Razumljivo je, da marsikateri obrtnik ni radi tega na jasnem, kako in kdaj ima plačati sindikalne prispevke ter kako in kdaj prijaviti nov obrat ali pa izpremembo osobja v smislu sindakalnega zakona. Ravno radi tega sistematiziranja sindikalnega organizma so sindikalni organi prizanesljivo postopali proti zamudnikom in celo prestopnikom ter nam ni še znan slučaj globitve. Čim bodo izšle definitivne odredbe v tem oziru, bo naš list točno o njih poročal.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG

6. 1. 1927.

Tržni komisarijat je izdal danes sledeči cenik na trg pripeljanemu blagu:

Zelenjava: artičoke 80—90 lir za 100 komadov; cvetno zelje 60—130; karfijoli 80—120 (uvoženo blago); vrzote 65—80; cikorija 80—100; čebula 95—100; sladki zeleni janež 60—110; ločika 160—360; krompir 74—80; paradižnik 220—300; zeleni radič veliki in mali 200—240; rdeči radič 320—400; radičeve sadike 80—320; zeleni šelen 140—240; spinača 170—480; valerijana 300—360; bruseljske vrzote 450—500.

Sadje: pomaranče 28—40 lir za zaboj; pomaranče 80—150 lir za kvintal; kostanj 100—120; datlji 320—700; limone 25—40 lir za zaboj; mandarini 100—260 za kvintal; jabolka 80—600; orehi 300—340; hruške 80—600.

Cene brutto per netto. Na drobno so cene za 20% višje.

Položaj trga izredno miren. Največ je na trgu zelja. Na splošno velja za današnji dan vse, kar smo pisali včeraj. Nekaj manj je bil obiskan, a tudi preskrbljen sadni del trga. Posebno ni zadovoljeval kotiček, kjer vlada navadno uvoženo južno sadje.

Na trgu so se prijavile razne specijalitete v zelenjavi, ki pa niso zapopadene v ceniku, ker ne morejo še imeti uradnih cen.

Kupčije na trgu so bile v vsem srednje.

Iz tržaškega življenja

Samomor ali nesreča?

Predpreteklo noč okoli 3. ure so se od pomola «Audace» nenadoma razlegli obupni klici na pomoč. Klice so čuli tudi nekateri orožniki, ki so vršili svojo službo pred prefekturo. Ker ni bilo dvoma, da se nekdo nahaja v smrtni nevarnosti, so takoj pohiteli proti mestu, odkoder je bilo čuti vpitje. Ko so dospeli na konec pomola, so zagledali v vodi mladega moškega, ki se je že napol onemogel otepal v vodi ter se skušal oprijeti stene pomola. Eden od orožnikov je pomolil potapljajočemu puško, da bi ga potegnil iz vode, toda siromak je bil že tako onemogel, da se ni mogel več oprijeti puške. Tedaj so orožniki naglo poiskali čoln, odveslali z njim k potapljajočemu ter ga končno spravili na kopno, kar se ni zgodilo brez velikega napora. Medtem je nekdo obvestil o dogodku rešilno postajo, odkoder je prihitel na lice mesta zdravnik, ki je skušal obuditi nezavestnega siromaka k življenju. Skoro pol ure ga je dramil z umetnim dihanjem, a zaman; nesrečnik je bil že mrtev.

Po izvidu sodne komisije, ki je prišla na lice mesta tekom jutra, je bil utopljenec prepeljan v mrtvašnico mestne bolnišnice, ne da bi bilo mogoče ugotoviti njegove istovetnosti. Šele popoldne je prišla v mrtvašnico neka ženska, ki je spoznala v mrtvecu svojega moža, 31-letnega težaka Riharda Vecchiet, stanujočega v ulici Pozzo št. 2. Ženska ni znala ničesar povedati o žalostnem koncu Vecchieta, zato ni bilo mogoče ugotoviti, gre li za nesrečo ali samomor

Otrok pil amonijak.

2-letna Anita Nadolutti; stanujoča v ulici Carpison Št. 9, je včeraj zjutraj iztaknila doma v kuhinji steklenico z amonijakom, ki jo je mati pozabila na stolici. Kakor pač vsi otroci v tašni dobi, je tudi mala Anita menila da je v steklenici bogve kakšna dobra pijača, zato jo je takoj nesla k ustom in potegnila iz nje dober požirek. To je zapazila njena mati, ki je vsa prestrašena prenesla malo Anito v mestno bolnišnico, kjer ji je zdravnik izpral želodček in jo s to operacijo rešil iz vsake nevarnosti. Nato je bilo dekletce prepuščeno domači negi.

Nesrečen kolesar.

Ko je 15-letni krojaški pomočnik Anton Longo, stanujoč v ulici Crocifisso Št. 9, včeraj popoldne kolesaril po ulici Cattedrale, je v nekem ovinku tako nerodno obrnil svojega jeklenega konja, da se je prevrnil z njim vred. Pri tem se je hudo opraskal po raznih delih telesa ter si pretresel možgane. Nesrečni kolesar je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, ki so ga navzočni poklicali na lice mesta, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico. Ozdravil bo — če ne nastopijo kake komplikacije — v tednu dni.

Nezgoda pri delu.

Pri delu v prosti luki V. E. III. se je 41-letnemu kamnoseku Angelu Vidmar, stanujočemu na Vrdeli - Timignano Št. 1490, včeraj popoldne prevrnila na desno nogo težka kamenita plošča ter ga tako hudo zadela, da mu je zdrobila kosti v stopalu. Po prvi pomoči, ki mu jo je podal zdravnik rešilne postaje, je bil nesrečni mož prepeljan v mestno bolnišnico, kjer bo moral čuvati posteljo najmanj mesec dni.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Gorica v letu 1927

Ob priliki novega leta in ob koncu starega bi bilo zanimivo pogledati, kaj se je v preteklem letu v Gorici storilo za mesto. Zato napravimo kratek pogled nazaj.

V letu 1927. se je Gorica kot občina znatno povečala, ker so se ji priključile okolišne občine kot Solkan, Podgora, Ločnik, Štandrež, Št. Peter itd.

Za svoje nacijonalne zasluge — kot je citirano v odloku — je dobila Gorica zlato svetinjo z napisom «ob fidem serbatam». Izročil je mestu, oziroma mestnemu predstavništvu svetinjo sam aostski vojvoda.

Istotako je slovesno otvoril aostski vojvoda nov solkanski most. Starega je vojna vihra — kot je znano — popolnoma sesula.

V mestu se je postavila nova tramvajska proga na Šempeterski cesti, ki veže oddaljeno Šempetersko predmestje z mestom. S tem je tudi Šempeterska cesta izpostavljena večjemu prometu. Napravil se je v mestu nov izvozni trg v ulici S. Clara. Več cest se je razširilo, napravilo se je nekaj novih ulic, ki vežejo glavne ulice. Popravili so orožniško vojašnico v ulici Nazario Sauro.

Družba Ribi je postavila nov avtomobilski promet med mestom in raznimi predmestji. Stare električne vozove je tramvajska uprava nadomestila z novimi, modernejšimi. V Goriški bližnji okolici — kot v Pevmi, Ločniku, Štandrežu itd. je bilo v zadnjem letu blagoslovljenih več novih cerkva, ki so bile ali popravljene ali celotno sezidane ter ostale iz razvalin, v katere jih je sesula svetovna vojna.

Zeleni križ, ki ima svoj sedež v ulici Morelli, je v zadnjem letu ustanovil več novih sekcij in podružnic bodisi v neposrednji bližini mesta, bodisi v oddaljenejših krajih goriško pokrajine.

Vse to se je naredilo v Gorici v letu 1927., skušajoč jo kolikor toliko modernizirati. Vendar pa se zdi, da se ne more zabrisati Gorici njen skrajno pokrajinski izraz.

V prvih mesecih leta 1928. se bo izvršila še potrebna kanalizacija po mestu, popravila na pokopališču, pokril se bo trg in tako dalje.

Imenovanje učiteljev na Goriškem, ki so napravili usposobljenostni izpit v dvoletju 1927—29

Šolsko skrbništvo sporoča seznam učiteljev, imenovanih kot definitivni, ki so napravili usposobljenostni izpit v dvoletju 1927—29. Seznam za goriško pokrajino je sledeč:

Erzelj na Vipavskem: Abbadessa Gesnalda; Planina pri Vipavi: Anselmo Vincenzo; Lokavec pri Ajdovščini: Azzali Marija; Podmelec (Tolmin); Zora Bajt: Štanjel na Krasu; Lucija Balocco: Kal pri Kanalu; Aurelij Bellia: Ustje; Angela Bevk: Cerkno; Duillia Bighellini: Col (provizorična); Assunta Bizzari: Idrija; Josipina Calucci: Devin; Jolanda Cassab: Temnica; Marija Cavalli: Poljubin (Tolmin); Andrejina Ghebat: Trnovo pri Gorici; Marija Clementе: Zadlaz pri Tolminu; Ana Colussi: Srednje pri Ajbi; Seja Carradi: Idrija pri Bači (Sv. Lucija); Ivana Covatta; Idrija; Franc Dakskobler: Grahovo (Podbrdo); Bruna Del Bianco: Kojsko; Olimpia Del Giacco; Milka Dovgan: Slap pri Vipavi; Amalija Fabris: Šentviška gora; Adelina Faccini: Vedrijan pri Kojskem; Ana Favero: Otlica; Aluna Fonzari: Col; Lidia Gasperi: Vojščica pri Komnu; Alcea Giadrossich: Rihemberg; Katerina Giadrossich: Spodnja Branica (Šmarje); Mihael Giordano: Idrija; Marija Girardi: Nemški rut (Grahovo); Marijo Girardo: Podmelec (Tolmin); Katarina Girardo: Podbrdo (Grahovo); Amelia Gosen; Banšica pri Bovcu; Ivan Gollos: Logje pri Breginju; Ernest Granzing: Kožbana; Beatrice Gregori: Čadrg pri Tolminu; Alice Grion: Zavratc (Dole); Josipina Goggino: Lokavec; Terezija Gusetti: Novaki pri Cerknem; Lidija Guglielmi: Banjšice; Ise Hoffman: Vogersko (prov.); Umberto Huala: Višnjevik (Kojsko); Marija Juch: Trnovo pri Gorici (prov.) Vilma Jug: Breginj; Ruggero Iussa: Volče; Bartolomej Lamarca: Bovec; Fiore Lazzarotto: Kojsko; Amalija Lapo: Col (prov.); Štefanija Macuz: Vrsnik pri Ledinah; Slavka Majnik: Šebrelje (Anhovo); Franc Manfreda: Robidnica, pri Cerknem; Robert Marangoni: Vipulže (Kojsko) (prov.); Lina Marogini: Dreženca; Lidia Marghetic: Bilje (prov.); Marija Masotti: Veliki Dol; Alojzija Meneguzzo: Ponikve; Lidija Menzio: Brje pri Rihembergu; Karolina Merlo: Goče; Ana Maini: Bovec; Marcella Morsan: Vojsko; Ana Muga: Sela pri Tržiču; Alojz Naglig: Mirnik pri Kožbani; Marcella Oballa: Deskle; Frančiška Ortis Ravazzolo: Prvačina (prov.); Vitantonio Pappalepore: Rihemberg; Margherita Pedrazzi: Lazec pri Cerknem; Gemma Pertout: Gradišče pri Renčah (prov.); Adele Pesante: Trenta; Jolanda De Petris: Gabrovica; Marija Pighini: Spodnja Idrija; Marija Poljanšek: Idrija; Romana Policardo: Opatjselo (prov.); Marija Pontoni: Gojače; Marija Pontoni: Dolravlje; Milka Primožič: Zapotok pri Anhovem; Andreana Primosig: Levpa pri Kalu; Irma Pussini: Grahovo; Marina Querini: Lokovec pri Kanalu; Alina Rampogna: Vrabče; Ivan Ribaudo: Podkraj; Marija Rieppi: Lokavec pri Ajdovščini; Roma Russo: Rihemberg; Regina Santi: Spodnja Idrija; Fiorentina Scarpazza: Banjšice; Milko Škarabot: Škrilje; Lucija Spadiglieri: Ravnica pri Grgarju; Ema Stefanutti: Bate (Rauna); Violetta Stolfa: Vrtovin; Pia Tomasettig: Idrija; Rosa Tonetti: Steverjan; Zora Toroš: Karnica pri Šebreljah; Nerina Trevisan: Kožbana; Alojzij Udovič: Laz pri Tolminu; Rina Ussai: Batnje; Teodor Vacca: Komen; Franc Valas: Kal pri Bovcu; Viktor Valenti: Podraga; Marija Vecchio: Temlbne pri Grahovem; Ada Venturini: Dol pri Ajdovščini (Otlica); Pia Vergna: Kobjeglava (prov.); Iginio Blahovich: Idrija; Pavlina Vogrig: Robedišče (Breginj); Jelica Zorzi: Cerkno; Terezija Zucchini; Ledine.

Sv. Trije kralji v Gorici

Na včerajšnji praznik sv. treh kraljev so bile v Gorici trgovine le do poldne odprte. Uradi pa so bili zaprti celi dan. Vreme je bilo precej oblačno.

Stara pesem

Predvčerajšnjim se je v Gorici v delavnici Humberta Valliga, ki so nahaja v ulici Bertolini, zgodila nesreča, ki bi kmalu zahtevala mlado žrtev. Osemnajstletni mladenič Emil Škarabot iz Ozeljana, ki je bil zaposlen v zgoraj omenjeni delavnici, je našel med različno šaro precej dolgo gumijasto cevko, ki jo je pričel rezati, hoteč jo porabiti pri svojem delu. Mladenič, ki ni poznal nevarne cevke, ki je bila stara potarda še iz svetovne vojne, se ni prav nič zmenil za nevarnost, ki mu je pretila. Tedaj pa se je nenadoma cevka razpočila s precejšnjim pokom ter ga ranila v levo roko, kjer mu je skoraj odtrgala desni prst na levi roki, košček železa pa, ki se je nahajal v cevki, mu je priletel v levo oko in ga ranil. Takoj nato je bil prepeljan z Zelenim križem v goriško mestno bolnišnico, kjer se zdravi.

Reška pokrajina

ILIRSKA BISTRICA.

Smrtna kosa.

Umrl je v Ilirski Bistrici gosp. Kristjan Hodnik, trgovec in posestnik, v starosti 54 let. Pokojnik je bil obče znan daleč na okoli. Posebno težko ga bodo pogrešali lovski krogi. Mnogo prijateljev je imel posebno med redkimi in tržaškimi lovci. Tudi domačini ohranijo pokojnika v najboljšem spominu. Saj je bilo slast poslušati njegov originalni lovski humor! Bil je tudi sicer mož značaj in poštenjak.

Počivaj v miru, dragi Kristjan, v domači zemlji ki si jo tako iskreno ljubil! Žalujoči rodbini naše sožalje.

✝

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš soprog odnosno oče, gospod

Kristjan Hodnik

trgovec in posestnik v Ilirski Bistrici

star 54 let, udano v Gospodu preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v nedeljo ob 15.

ILIRSKA BISTRICA, 6. januarja 1928.

Lujiza Hodnik, soproga.
Dušan in **Kristjan,** otroka.

✝

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljeni brat in svak

ANTON FONDA

danes, ob 3 zjutraj, po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v soboto, 7. t. m., ob 3 pop. na pokopališče k Sv. Ani.

GROČANA, 6. januarja 1928.

Viktor, Karel, Florijan, bratje.
Marija, Pierina, Emilija, sestre.
Peter, svak. Amalija, svakinja.

MALI OGLASI

BRIVSKI pomočnik, priden, vešč tudi v striženju ženskih lasi. F. Žgavec, brivnica v Vipavi št. 54. 27

STANOVANJE, kuhinja in soba s parketi, takoj prosto, oddam v Trstu. Več pove Casella postale 52, Gorica. 28

MODNI SALON 934
Alessandra Marcovich
Trst, Via XXX ottobre 15
Izbera klobukov od L 30 naprej.

ZLATARNA Albert Povh
Trst, Via Mazzini 46
Kupuje zlato, srebro in krone. Popravlja in prodaja zlatenino. — Cene zmerne.

ZDRAVNIK
dr. Franc Gruden
ordinira od 1. januarja
v Trstu Via S. Lazzaro 23/II
(zraven kavarne Roma)
od 10.30 do 13
V Nabrežini ordinira samo popoldne
od 14—18 (na lastnem domu)

PRI STOPARJU
Via Carpison 14
se toči prvovrstno belo vipavsko vino po L 3.60. - Za dom ista cena. - Na debelo po dogovoru.

VELIKA SKLADIŠČA
ÖHLER
SE ZOPET ODREJO DANES, PO KONČANIH PRIPRAVAH ZA OBIČAJNO VELIKANSKO PRODAJO,
OB PRILIKI SESTAVE INVENTARJA
VSE ZIMSKO BLAGO IN OSTANKI
SE BODO PRODAJALI PO RAZPRODAJNIH CENAH IN V MNOGIH SLUČAJIH
PO NAKUPNIH CENAH IN CELÒ POD TEMI.
DA SE IZOGNETE VELIKEMU NAVALU V VEČERNIH URAH IN DA NAJDETE VEČJO IZBERO,
PORABITE TO PRILIKO, KI JE V RESNICI EDINA IN NAKUPUJTE NAJRAJŠI ZJUTRAJ.
RAZSTAVA V OKNIH MAJHNEGA DELA IZREDNIH PONUDB

ZENNARO & GENTILLI - TRST
Skladišča: Via Pier Luigi da Palestrina št. 5 in 7 - Tel. 225
Prodajalna na drobno: Piazza in Via Renato Imbriani (prej S. Giovanni) tel. 2689
Prosta luka: Skladišče št. 4, tranzit. Prosto erarične carine.
Največja skladišča Julijske Krajine
in bogata na izberi nacionalnega in češkega porcelana vsake znamenite tovarne in
Starodavne in odlikovane tovarne RICHARD GINORI di Doccia (Firenze)
skladiščem tranzita za izvoz porcelana, lončevin, kristalov, stekla, namiznih in toaletnih servisov, damižan, velikih črnih butilijk, belih in zelenih za lekarne kakor tudi damižan s pipo. — Bokali in vaze za cvetlice s krasnimi okraski po L 6.— komad. Imitacije kristala vseh vrst krožnikov.
Velika izbera majoličnih in kovinastih kipov z zajamčenimi urami: Potrebščine za razsvetljavo, cevi za ročne in stenske svetilike, tulipani in zvonci za električno razsvetljavo, kovinasti predmeti, alpaka, jedilno orodje itd.
Kozarci (čaše) v raznih oblikah iz finega stekla za družine in javne lokale po izredno nizkih cenah:
Čaše: za likerje L 1.—; čaše za vermouth, majhne L 1.20; za vermouth, (velike) L 1.30 za konjak L 1.—; za vino, L 1.40; za vino, velike L 1.50; za vodo L 1.60.
Namizni kozarci za gostilne: 1/18 1 lir —.40, 1/16 1 lir —.45, 1/4 1 lir —.50, 1/6 1 lir —.55, 1/8 1 lir —.60, 1/5 l, večji lir —.65. Za likerje lir —.30, za punch lir —.40.
Velikanska izbera najfinejših vrst steklenic (za postilne) vsake mere s predpisanim pečatom 1/10 1 lir 1.80, 1/5 1 lir 2.50, 1/4 1 lir 2.50, 1/2 1 lir 3.25, 1 1 lir 4.20, 2 1 lir 5.40.
Za večje oddaje cene po dogovoru.
Krožniki in lončevine I. vrste, okrašeni po L 1.—, kitajski L 1.50.
Steklene šipe, prozorne, barvane vsake mere in debelosti. Ornamentalne šipe, bele in barvane, katedralne, kristali vsake velikosti in debelosti (do 40 mm), parabrises za avtomobile, navadno steklo za pode in Dalles (steklene plošče) vsake velikosti in debelosti do 40 mm. Imitacija kristala do 2 metrov širokosti in 4 metre visokosti, 4-6 mm debelega. Zaloga dijamantov za rezanje. Lastna tovarna izdelovanja in brušenja zrcal, vezave s svincem in medjo, neprozorne šipe, delane s kislinami in peskom.
Lastna stavba v Rojanu.
Najnižje cene. Proračuni in ceniki brezplačno. Največja priklad nost.

PODLISTEK

Črni lovec

Zgodovinski roman iz kanadske prošlosti (92)

Spisal James Oliver Curwood
Prevel France Magajna.

Tedaj so se vrata nenadno odprla, vstopil je Bigot in jih zaprl za seboj.

V hipu je bil pri njej in jo objel.

«Draga mala Anica!» je vzkliknil. «Strašna noč je bila to za Vas. Bolni ste toda zmagali smo, drago dete! Zmagali smo!»

Zmagoslavje, ki je donelo iz njegovih besed, jo je presunilo kakor radosten vzklik.

Zmagali.

Opotekla se je proti njemu. Ni se zavedala, da jo njegova roka pritega k njemu. Zmagali so in David bo osvobojen! Nič več je zdaj ne bo sovražil, ker je Bigotova prijateljica, kajti le Bigot je bil, ki je mogel to doseči, Bigot...

Najraje bi se razjokala od veselja. Kako grozno je bilo vse in s kako lahkoto se je vse razjasnilo! A celo zdaj, ko ji je veselje gorelo v očeh, se je le s trudom vzdržala na nogah.

Bigot jo je zopet ujel za rame.

«Na smrt bi bil lahko obsojen,» je rekel počasi in jasno, dočim so se mu oči svetlile od namena, katerega ni bila Anica več zmožna opaziti niti se mu umakniti. «Njegove smrti so hoteli vsi, celo Vaudreuil. In krute smrti — z železnim drogom bi mu najprej zdrobili ude, potem ga pa obesili pred očmi vsega mesta, da bi bil v svarilo vsem v Novi Franciji. Le po dolgem boju so se podali in to šele potem, ko sem zagrozil Vaudreuilu in nekaterim drugim, da jih politično in družabno uničim, ako mi ne ugodijo. Ali ste slišali, Anica? David je zdaj rešen. Ne bodo ga obesili. Bodo ga le med ropotanjem bobnov izključili iz armade in potem privezanega za volovski voz bičali skozi mestne ulice kakor Carbanaca.»

S kratkim pridušenim krikom je Anica segla predse. Mraličnі drobni roki sta lakali v zraku opore, ki je ni bilo. Vsa napetost, trpljenje in bolest dolgih mesecev je dosegla višek, ko ji je Bigot zadal poslednji brezsrčni udarec. Davida bodo bičali skozi mestne ulice, ko bo privezan za volovski voz kakor Carbanac! To je bila njena poslednja misel preden ji je črna tema objela zavest. A še tedaj, ko jo je Bigot prestregel v pripravljene roke, so se posinele ustnice zganile, da bi izpregovorile Davidovo ime.

Od vseh ur polnih zločinov, ki jih je Bigot doživel v svojem življenju, je bila ta zanj največja. Za kratek trenutek je stal kakor omamljen in gledal bledi obraz, ki je izgubil vse znake življenja. Potem ga je obvladala strast. S krikom, ki je bil podoben zverinskemu, je stisnil brezčutno telesce nase s toliko silo, da bi izginila zavest, če bi še bila ostala v njem.

V naročju jo je nesel do vrat, skozi katere je prišel, in jih zaklenil. Ropot zapaha ga je navdal z demonskim veseljem. Kratki kovinski glas mu je naznanjal, da je končno zmagal. Obrnil se je proti drugim vratom, skozi katera je odšel Vaudreuil. A preden je odšel, da jih zaklene, je odnesel Anico k zofi, na katero jo je položil.

Za trenutek je stal nad njo in jo opazoval. Odpel je zapone težkih kit in zlati slap las je obkrožil bledo obličje in pokril vrat in rameni. Z goltajočim, živalskim glasom se je sklonil in poljubljal mrzle brezčutne ustnice in zaprte oči. Zdaj je njegova! Od danes naprej je priklenjena nanj in nihče mu je več ne odvzame. Mrtvaško bleda zora je začela od zunaj prodirati skozi okna. Obrnil se je, da zaklene še druga vrata.

Ko je stegnil roko, so se v njegovo presenečenje vrata odprla sama. Ni slišal glasu korakov, ki bi naznanjali, da nekdo prihaja. Na pragu sobe je stal stotnik Robineau in ga mrko gledal. Nekaj korakov za njim je stala skromna postava sestre Estere.

Pet ali šest sekund sta se moža gledala, končno so se napete črte na licu stotnika omehčale in nepričakovan pomenljiv smehljaj mu je zaigral na tenkih ustnicah.